

SUCCULENTA

Orgaan van de Nederl. Ver. van Vetplantenverzamelaars.

Secretariaat : G. D. DUURSMa, B 140 HUIZUM bij Leeuwarden.

Kamerkasjes.

Niet alle vetplantenverzamelaars beschikken over ruime, warme kassen of serres, waarin zij hun planten kunnen tentoonstellen. Velen, vooral in de steden, moeten zich uitsluitend met een op de zon gelegen vensterbank tevreden stellen en kunnen in het gunstigst geval hun planten 's zomers op balcon of plat nog wat van de frissche buitenlucht doen genieten.

Toch moeten de in dit opzicht minder gelukkigen niet ontmoedigd zijn ; juist in de gewone huiskamer gedijen de meeste vetplanten zeer goed, ja, wij durven gerust beweren dat er geen beter kamerplanten zijn dan juist Cactussen, Aloës en andere vetplanten. Deze interessante en door onze lezers zoo geliefde plantengroep toch verlangt over 't algemeen een droge temperatuur, welke wij in de kamer juist aantreffen.

Een groot bezwaar is echter zijn planten in de gewone huiskamer goed door den winter te krijgen. 's Daags wordt in den regel flink gestookt, doch 's nachts daalt de temperatuur, vooral in de vensterbank, zeer veel, niet zelden beneden het vriespunt. 't Verschil in temperatuur is dan ook zeer groot en dit is voor de planten nadeelig. Bovendien blijft al het kamerstof tusschen de stekels en haren hangen en er is niets waaraan vooral de cactussen grooter hekel hebben dan aan stof. Hun parool is : warmte, licht, lucht en reinheid. Bij grootere soorten is het stoffevel nog wel te verhelpen door zoo nu en dan de planten eens met een stijven ganzerveer af te poetsen, doch bij de kleinere soorten, vooral Mamillaria's, gaat dat zeer moeilijk. Om deze en meer andere redenen is het daarom gewenscht de planten een zoo goed mogelijke beschutting te geven en dit kunnen wij doen door ze in een glazen kasje of bakje voor een zonnig raam te plaatsen.

Al naar de ruimte, die wij beschikbaar hebben, kunnen de afmetingen van het kasje zijn. Een heel handig model is een bakje, waarvan de lengte varieert tusschen 60 en 100 cM., de breedte tusschen 40 en 60 cM., de hoogte aan den voorkant 20 tot 25 en van den achterkant 40 tot 50 cM. Bodem en zijwanden worden uit flink zwaar hout vervaardigd, eveneens de onderhelften van voor- en achterwand; het bovenste stuk hiervan wordt zoo mogelijk van glas gemaakt. 't Afneembare glas moet bij voorkeur uit één stuk zijn ; kunnen wij ergens een stuk van een gebroken spiegelruit opdoen, dan is dat zeer geschikt. Wie een beetje kan knutselen, kan zoo'n bakje zelf wel vervaardigen en wanneer het dan nog netjes grijs geverfd wordt, behoeft moeder de vrouw er zich in de huiskamer heusch niet voor te schamen. Zoo'n bakje kan ongeveer 30 tot 50 flinke planten bergen,

die wij zoo plaats en dat de kleinsten voor en de grooteren achter komen te staan. De planten zelf moeten met hun boveind zoo dicht mogelijk bij het glas komen te staan en, wanneer de afmetingen van het kasje voor de kleine plantjes eerst al iets te hoog zijn, dan zetten wij de kleine potjes elk op een omgekeerden bloempot of wel brengen in het bakje een plank aan, waardoor het tegen den achterwand mogelijk is zelfs twee rijen planten boven elkaar te plaatsen.

Wanneer het glas in den achterwand van scharnietjes voorzien wordt, is het mogelijk te luchten zonder dat het kamerstof op de planten komt, terwijl, wanneer de kachel op een kouden winterdag, flink warm is, hierdoor ook de temperatuur in het kasje kan worden verhoogd.

Gedurende den winter houden wij de planten tamelijk droog en moet de temperatuur bij voorkeur variëeren tusschen 5 en 14 graden Celsius, wat wij, door in het kasje een thermometer te hangen, gemakkelijk kunnen constateeren.

In 't voorjaar, wanneer weinig vorst meer te vreezen is, kan het kasje buiten op balcon of plat gezet worden en zoo noodig 's nachts gemakkelijk gedekt.

G. D. D.

Iets uit de geschiedenis der Cacteeën.

II (Auteursrecht voorbehouden).

Wij hebben in een vorig artikel de verdedigingsmiddelen in den kamp tegen de hitte besproken, maar deze is niet de eenigste vijand welke de cactus te bestrijden heeft.

Het ligt voor de hand dat in de streken waar de droogte zoo overheerschend is, de dieren die daar leven, vocht opzoeken. En voor een dorstig dier is een sappige plant niet te versmaden.

Dat inderdaad sommige dieren cactussen eten, bewijst het volgende stukje uit Darwin's „De reis van de Beagle“ : „Terwijl ik daar heen ging“ schrijft hij, „ontmoette ik twee groote schildpadden, die elk minstens negentig kilogram moeten hebben gewogen ; de één vrat een stuk cactus en toen ik hem naderde, staarde hij mij aan en kroop, langzaam weg ; de andere stiet een diep gesis uit en trok zijn kop in“.

Dit is nu wel een zeldzaamheid; geen dier eet bijna van de cactus en dit heeft zijn reden, want scherpe stekels, vaak met weerhaken bezet, maken leelijke wonden. En dan komt er nog bij dat die wonden moeilijk genezen.

Zoo ziet men dus dat „de bron der woestijn“ goed beschermd is. Welk nut de weerhaken nog meer voor de plant hebben, zullen wij later zien.

Als we een cactus uit den grond nemen, valt het ons direct op dat zij, in verhouding tot haar grootte, een klein, hoewel fijn vertakt wortelstelsel bezit. Het fijn vertakte er van is gemakkelijk te begrijpen. Dat is om al het water uit den grond op te nemen.

Wat de weinige wortels echter betreft, deze zijn oorzaak dat de plant niet stevig in den grond bevestigd is, waarbij nog komt dat zij niet de vette klei uitkiest, waarin een plant met weinig wortels zich nog goed kan vasthechten, doch het losse droge zand. Dit gebrek aan stevigheid heeft dan ook zeer eigenaardige gevolgen.

Verplaats u in gedachten op de steppe. De aanhoudende droogte heeft reeds zeer lang geduurd. Alles is dor en droog. De lucht trilt van de warmte. Maar gelukkig, er komt beweging in. De wind

zet op, neemt toe. Wat komt daar ginder vanaf de windzijde over de vlakke rollen? Het zijn groote bollen, met een verwilderd voorkomen, want het dorre prairiegras kleeft er aan vast. Maak dat ge uit den weg komt, want met zoo'n bol van één tot anderhalvenmeter doorsnede, aan alle zijden met scherpe punten bezet, valt niet te spotten !

Misschien komt u die grootte wat fabelachtig voor, en geen wonder, in ons land is een gekweekte cactus van een halven meter doorsnede al een groote zeldzaamheid.

Darwin schrijft echter : „Ik mat er een van kogelachtigen vorm, welke met inbegrip der stekels een omvang van ruim twee meter had. De hoogte der gewone cilindrische, zich vertakkende soort, bedraagt van vier tot vijf meter, en de omvang (met de doorns) der takken van een tot bijna anderhalven meter.

De reuzencactus (*Cereus giganteus*), welke in de woestijnen van Noord-Mexica voorkomt, wordt zelfs wel 20 tot 30 Meter hoog.

In onze verzamelingen hebben de cactussen echter een geheel ander uiterlijk dan in de wildernis. En daar is reden voor. Ze worden hier veel beter verzorgd en staan niet aan die groote hitte bloot als in hun vaderland. Het gevolg daarvan is dat vele soorten, waaronder b.v. de *Phyllocactus*, hun stekels vaak verliezen. De plant heeft ze niet meer noodig, hoewel het niet te ontkennen valt dat hierdoor het karakterestieke uiterlijk juist verloren gaat. Dit ligt meestal dan aan de aarde waarin de plant gekweekt wordt. In het wild groeit de cactus doorgaans op zandgrond en deze bevat veel kiezel, wat de stekels hard en scherp maakt. De gewone teelaarde bezit deze zelfstandigheid in veel minder mate ; het spreekt dus vanzelf, dat de cactus, als hij geen kiezel meer opneemt, deze stof ook niet in de naalden kan afzetten. En daar de stekels juist een der kenmerkende bijzonderheden zijn die het meest op den voorgrond treden, kunnen wij wel zeggen dat het geheele type van deze plant verandert als hij naar een andere groeiplaats overgebracht wordt.

D. J. W. KREULEN.

Mesembrianthemum calcareum (Marloth).

Deze zeer interessante Mesembrianthemum (tot de *Aloidea* behoorend) is wel de mooiste die mij bekend is. De sierlijke blauwgrijze rozetten zijn pl.m.6 c.M. breed en bestaan uit een 10 à 15 tal, aan 't einde platte en daar met witte wratjes bezette bladeren, terwijl de geheele plant met een rose gloed is overdekt.

Evenals vele andere Mesembrianthemums splitsen zij zich en kunnen gescheurd worden. De groeiwijze is gedrongen, zonder stam; de bloem geel.

Vele liefhebbers wren zoogenaamde „Succulenten“, d. w. z. niet-Cactussen, uit hun verzameling, maar voor deze Mesembrianthemum zullen de meesten nog wel een plaatsje willen inruimen.

Van de zeer Vele soorten uit de Mesembrianthemumfamilie zijn nog te noemen : *Mes. Bolusii*, *M. tigrinum* (tijgermuil), *M. repens*, *M. Vulvaria*, *M. cordifolium*, *M. linguiforme*, enz.

Den Haag.

TH. JANSEN.

De Cactussen in den winter.

Ze groeien nog zoo mooi in October, onze vetplanten, doch — de tijd van rust is weer daar. Het gaat er mee als met kinderen, die in den zomer 's avonds niet voor donker naar bed willen. Beiden moeten behoorlijk rust hebben ; gaat het niet goedschiks, dan moet dwang worden bijgezet. De cactussen moeten voor den winter hun meeste sappen verliezen, anders komen ze het koude najaarsgetijde niet goed door. Het baat niet of men al over voldoende warmte

beschikt, want men heeft geen daglicht in reserve. Zijn ze volsappig dan moeten ze groeien of bezwijken. Om te groeien moeten ze volop licht hebben dat naastenbij de halve dag ter hunner beschikking behoort te zijn. Zijn ze grootendeels hun sap kwijt, dan rust de groei en kunnen ze met veel minder licht nog goed in leven blijven. Zoo is een kelder, met een venstertje op het Zuiden, zoodat de zon er maar even doorschijnt, meestal een goede bewaarplaats voor vetplanten. De temperatuur moet echter liefst enkele graden boven het vriespunt blijven, wat in een goede kelder meestal het geval is. Is 't er vrij droog in, dan zal men gedurende den winter een paar malen een weinig water moeten toedienen, evenwel noodzakelijk is zulks niet. De vetplant blijft zonder water in den winter wel in leven, doch de wortels kunnen door te veel droogte afsterven, wat echter ook al niet zoo heel erg is, daar zich dat in het voorjaar bij hernieuwden groei spoedig herstelt.

Men kan zijn planten ook wel in de woonkamer overwinteren, maar dan moet wat vaker water worden gegeven, omdat door de warme kachel de aarde in den pot spoedig uitdroogt. Verhoogde temperatuur en meer vocht werken dan echter juist den groei weer in de hand, wat voor de meeste vetplanten (enkele „wintergroeiërs" uitgezonderd) nadeelig is. De beste plaats hebben onze planten in den winter dan ook in een kamerkasje, waarin voor evenredige temperatuur gezorgd kan worden. Hierin worden dus de teerste en mooiste planten bewaard, de sterkere en grootere gaan naar den kelder. Bij vriezend weer dienen natuurlijk alle tochtgaten te worden afgesloten en kan desnoods des nachts met kruiken heet water de temperatuur boven vriespunt gehouden worden.

H. J. v. D. BERG, Giekerk.

Lectuur voor den winter.

De dagen beginnen weer te korten en de tijd is voorbij dat we 's avonds na gedane werkzaamheden nog een poosje buiten bij onze gestekelde plegelingen vertoeven.

De koude, schrale tijd komt aan en we zijn weer blij als we den langen winteravond bij de warme kachel en de gezellige lamp kunnen doorbrengen.

Moge er met de verzorging onzer planten op zich zelf thans niet zooveel te doen zijn, de lange avonden zijn bij uitstek geschikt onze kennis op het gebied van vetplanten door het lezen van handboeken te verrijken. Onze bibliotheek, we weten het allen, is nog van kleinen omvang, doch zullen velen onzer leden misschien wel een of ander werk hebben dat zij aan een ander in bruikleen willen afstaan. Wij verzoeken daarom onzen leden, die een of meer werken bezitten en deze voor anderen, beschikbaar stellen, hiervan de titel op te geven, opdat wij in „Succulenta" daarvan een lijstje kunnen plaatsen. Zij, die een boek ter lezing wenschen, kunnen dit dan rechtstreeks bij den eigenaar aanvragen.

Wij stellen voor, deze beschikbaarstelling op dezelfde voorwaarden te doen plaats hebben als de werkjes uit onze bibliotheek, n.l. *leestijd 14 dagen, franco terugzending met bijvoeging van het porto van de heenreis, vergoeding tegen inkoopsprijs bij beschadiging of zoek raken.*

Ondergetekende stelt op bovengenoemde voorwaarden beschikbaar: A Berger „Sukkulente Euphorbiën" en „Monatschrift für Kakteenkunde", jaargang 1 tot 10.

G. D. DUURSMA.